

CIRENEI SIMON

Cirenei Simon nem sokkal azután, hogy elhagyta az efraimi kaput — Jeruzsálembé és övéihez akart visszatérni — egy kanyarodóban három haláraitélt gyászos menetébe botlott belé, akik Húsvét vigiliáján a Golgota felé tartottak.

Ha távolról észrevehette vagy kitalálhatta volna, a cirenei elkerüli ezt a borzalmas találkozást. Simon kemény munkához szokott falusi ember volt, aki inkább hajlamos a félelemre, mint a kíváncsiságra, és nem kedvelte a csődületeket meg a kavargó tömeget, ahol, úgy gondolta, többet lehet veszíteni, mint találni, és ezenfelül, igyekezett a figyelmét elterelni mindarról, ami eszébe juttathatta a halált. Azonkívül, mihelyt észrevette, hogy a menet élén gyalogos és lovas római katonák haladnak, még jobban megzavarodott. Nem mintha gyűlölte volna a rómaiakat — nem volt ideje senkit sem gyűlölni és kell, aki parancsoljon — de ösztönösen nem akart sem a hatósággal, sem a bírósággal, sem pedig a katonasággal összeütközésbe kerülni. Egyszerű ember volt, szegény és fáradt. Zsidó létére nem volt túlságosan eszes és nem emészlette semmiféle lángoló szenvedély. Nyugodtan akart élni parányi birtokocskáján, élni és másokat is élni hagyni. Félte a bírói széktől és a fegyverektől, homályosan sejtve, hogy sem az egyik, sem a másik ellen nem védekezhetne.

Azonban azon a gyászos napon nem térhetett ki. A menet megállott. Az egyik halálra ítélt a földre rogyott, mert már nem volt elég ereje ahhoz, hogy vállán tartsa a nehéz keresztet. A katonák siettek és mérgükben káromkodtak. Simon nem tudott átjutni a csoportosulásra s ezért egy házhoz támaszkodott, behúzódva a kapumélyedésbe. Nem nyujtogatta a nyakát, nem érdekelte, hogy mi történik, csak átkokat mormogott a szerencsétlenre, aki feltartóztatta és késleltette.

Azonban nem kerülte el a római centurió figyelmét. Szemébe tünt Simon zömöksége és félénksége, ezért magához szólította. A cirenei eleinte úgy tett, mintha észre sem vette volna, hogy a kiáltás neki szól és más irányba nézett. Egy katona jött nyomban érte:

— Ej, te gyalázatos, hát süket vagy?

Karon ragadta és a halálra ítélt mellé vonszolta, aki kimerülve hevert a földön.

— Vedd a válladra ezt a keresztet, — kiáltotta a centurió. Simon érezte, hogy nem tudná megtagadni az engedelmességet. Látható elégedetlenséggel és rosszakarattal, szitkozódva vette hátára a kínzóeszközt és útnak indult, hogy legalább vesződése és bosszúsága mielőbb véget érjen. Még azzal sem törődött, hogy megnézzé a haláraitéltet. Csak úgy fél-

szemmel, egy halálra gyötört testet és arcot látott, egy izzadságtól és vértől verejtékező orcát. Simon nem szenvedhette a vér látványát. Más irányba nézett és nyugodtan lépkedett. A kereszt nagyon nehéz volt, de a cirenei háta olyan volt mint az öszvére és lábai akár egy atlétáé. És mialatt újra megtette visszafelé azt az utat, amelyen jött, ügyes-bajos dolgaira gondolt. Elégedetlen volt. A neoftai és jeruzsálemi út közepe táján lévő birtokocskáján még többet kellett volna dolgoznia. A víz nem volt elegendő, a kút kereke elromlott, a patkányok felfalták az árpát. De aznap húsvét vigiliája volt és felesége, Mikál azt ajánlotta, hogy korán térjen haza. Nos, mivel kellő tapasztalata volt, tudta, hogy milyen toporzékolásban és szemrehányásban részesül, amiért később megy csak haza. Jóval korábban ment el, mint ahogy szokása volt. Egyik ügyét kellett volna elintéznie: felkeresni reggel az öreg Ezékielt, aki adósa volt néhány sékkel és hónapok óta ígérte, hogy megfizeti, de az utolsó pillanatban soha nem volt együtt a szükséges összeg. Simonnak égető szüksége volt erre a pénzre húsvét előtt és félelemmel gondolt arra, hogyan fogadja majd a felesége, ha még ezen a napon is üres kézzel tér haza.

Még egy indítéka volt, hogy mielőbb otthon legyen. A legsúlyosabb és egyben a legfőbb. Idősebb fiát, Sándort, már napok óta láz gyötörte, pihenni csak néhány percig tudott, hajnaltajt, a betegség emésztette és siralmas állapotban volt. Simon megígérte Mikálnak, hogy egy fekete tyúkot fog hazavinni mindenféleképpen, amely ha kereszt alakjában bontják fel és a beteg kopasz fejére teszik, a legbiztosabb orvosság a gyötörő láz megszüntetésére. A mezőn nem talált egyet sem és most már nem lenne ideje, hogy a városban keressen.

A zaklató gondolatok aggodalmassá tették és Simon szapora léptekkel igyekezett előre, szinte alig érezvén a kereszt súlyos terhét vállán, annyira szeretett volna mielőbb a vesztőhelyre érni. Férfi lépteket és hangokat, asszonyi suttogásokat és zokogásokat hallott, de nem volt kedve, hogy hátra forduljon, vagy pláne, hogy a halálra ítéltrekről kérdezősködjék. Hallotta, amint néhány öreg beszélgetett, említve, hogy ezek gazemberek és ő nem is akart többet tudni róluk.

Simon szülővárosából, Cyrenaeból néhány évvel azelőtt jött Jeruzsálembe, hogy átvegye örökségét. Alig ismert néhány embert a szent városban, új ismeretségek nem vonzódtak és még kevésbé igyekezett ügyekkel foglalkozni. A földje és háza volt egész élete és gyermekein kívül nem szeretett senkit.

Ezért nem tudott arról, hogy mi történt az elmúlt napokban és a halálraítéltek úgy tűntek fel előtte, mint akik ellenszegültek a törvényeknek. Egy kissé nehezelt a leggyengébbre, — magában őt tette felelőssé késedelméért, — de nehezetelesem nem fajult gyűlöletté. Néhány órán belül — gondolta a cirenei — ez a szerencsétlen szenvedésével és halálával mindenért megfizet, még ezért az utolsó bűnéért is.

Végre a Golgotát körülvevő sikra értek. Ūvöltő embercsorda rohant a kis csoporthoz. Simon a földre tette a keresztet és anélkül, hogy engedélyt kérne, vagy elköszönne, kihasználta azt a pillanatot, amikor a katonák hátat fordítottak neki, átcúsúzott a segédkezők között, újra átsurrant az efraimi kapun és a kihalt Jeruzsálemben rejtőzött el. A derék ember fejében négy kép kergetőzött szüntelen: a fekete tyúk, Éliézer aranysekeljei, a lázban égő és gyötrődő fiú és toporzékoló felesége.

Merre menjen? Már késő volt és a cirenei elfáradt; sebes és feltört jobb válla hevesen sajgott. Fia, Sándor iránti szeretete úrrá lett Mikáltól való félelmén; vágyott arra, hogy megtudja: hogyan érzi magát a fia; hogy újra lássa és tegyen érte valamit. Befordult utcájukba és házához közeledett. Az ajtóban, — amint azt előre sejtette, még mielőtt láthatta volna, — lesben állott a felesége, mérges arccal kémlelve az utat.

Szegény Simon tudta, hogy senki sem mentheti meg a vihartól, melynek kitörését már jelezték Mikál szemének sűrű villámai. Józaneszű, jószívű asszony volt Mikál, aki kész arra, hogy szenvedjen és négy sebből vérezen férjéért meg gyermekeiért, de ugyanakkor szenvedélyes asszony is, aki hamar dühbe gurul és rikácsol. Simon elkészült a szózuhatagra és csak abban bízott, hogy bizonyítékainak egyikével megelőzi feleségét.

Mikálhoz lépett és még mielőtt az kinyithatta volna száját, gyengéden vállára tette egyik kezét, mellyel tartotta és szorította a Jézusnak szánt keresztet. Akkor csodálatos dolog történt, váratlan csoda. Mikál férje szemébe nézett és nyomban lecsöndesült. Ahelyett, hogy sértésekkel halmozta volna el, amint az néhány pillanattal előbb szándékában állott; régi, nyugodt napjainak hangján szólt Simonhoz.

— Hogy vagy? Elfáradtál? Gyere gyorsan, Sándorunk még mindig rosszul van.

Simon szeme-szája elállt az ámulattól és nem tudta megérteni ennek a hirtelen és szokatlan változásnak az okát. Azonban fia iránti szeretete megakadályozta, hogy sokáig tőprengjen. Benyitott a házba és Sándor szobájába rohant. A fiatalember derékig csupaszon feküdt alacsony, kis ágyán és mintha aludt volna. Nehezen lélekzett, arca izzadságban fűdött és nyugtalanító sötét foltok tarkították. Kis öccse, Rufus, mellette ült a földön.

Amint a beteg meghallotta, hogy apja a szobába lépett, kinyitotta szemét és végtelen, aggodalmas reménységgel nézett atyjára. „Apám vagy és erős vagy, — mintha ezt fejezte volna ki szeme, — te adtál életet nekem és ragadsz majd el a haláltól.”

Simon az ágyhoz lépett és hosszan elnézte fiát. Mikál megszólította:

— Elhoztad a fekete tyúkot?

— Nem találtam a mezőn és már nem volt időm, hogy a városban keressek. Majd elmesélem.

Sándor, aki izzadságtól lueskos lepedőjén feküdve nehezen lélekzett, erőlködött, hogy felemelkedjék és Simon rögtön segítette. Sándor apja jobb vállát átölelte lesoványodott kezével, azt a fájó vállat, mely Krisztus súlyos keresztjét tartotta, — és megpróbált felülni az ágyban. Azonban nagyon gyenge volt és nem tudott felülni. Akkor apja átkarolta, mellére szorította és anyáskodó elővigyázatossággal felemelte fia lesoványodott testét, s felültette...

— Ne hagyj itt, — suttogta Sándor.

Szorosan átkarolta apját, Simon vállára támasztva csontos kezét. Simon majd felszisszent a fájdalomtól, de nem volt bátorsága, sem hogy elhúzódjon fiától, sem hogy kibontakozzék ebből az ölelésből.

Sándor arcáról végtelen öröm sugárzott, hogy így szinte egynek érezheti magát apjával. Úgy érezte, mintha újjáéledne és egyre inkább lehetett látni, hogy jobban van, hogy újjászületik.

Mikál, félrehúzódva, gyengéd szeretettel nézte az ölekező párt. A fiatal fiú ismét egyenletesen lélekzett. A kis beteg lassacskán elaludt, apja vállán fejével. Simon, nehogy felébressze, gyöngéd türelemmel tűrte a fájdalmat, melyet ez a drága teher okozott meggyötört vállának. Sándor hirtelen felébredt. Mintha kicserélték volna. Szeme majdnem derűs volt, izzadsága elpárolgott.

Mikál fiához rohant, megérintette homlokát és szemét, megtapogatta mellét és vállát.

— Simon! — kiáltott fel az anya. — Simon! Meggyógyult Sándorunk! Már nem izzad, nem lázas! Áldassék az Isten!

A szegény asszony sírt is, nevetett is örömében. Szinte magánkívül volt. Hol elképedt férjének arcát simogatta, hol feléledt gyermekét borította el csókjaival. Az a szörnyű láz, mely közel két hét óta gyötörte Sándort, melyet nem enyhített semmiféle természetes és természetfölötti orvosság, mely már-már elemésztette és halálba döntötte idősebbik fiát, néhány pillanat alatt megszűnt. Simon, vállának és kezének egyetlen érintésével, életet öntött a haldoklóba.

II.

Azonban az a különös nap még más eseményeket is tartogatott.

Késő este az öreg Élézier kapogtatott be, régi és makacs adósuk, aki még sohasem járt házukban és aki a Simontól kapott kölcsön óta minden alkalmat megragadott, hogy ne találkozzanak. Simon, maga előtt látva az öreg jóakarattól sugárzó arcát, nem hitt a szemének.

Éliézer a következőket mondotta: nem akarta, hogy a húsvét az adósság gondjával múljon el; ismeri Simon nehéz

helyzetét, kéri, hogy bocsásson meg a késedelemért, mert azok a felelősek, akik nem fizették meg a kialakított béreket; még egyszer nagyon köszöni jótettét és béketűrését.

Íngéből egy arany félsékeles tekerccset húzott elő, leszámolta az összeget és átadta, majd miután a ház minden lakóját üdvözölte, — még Sándort és a kis Rufust is, — eltávozott.

Néhány nappal húsvét után Simon vissza akart térni földjére. Sándor vele ment. Erősebb és szebb lett, mint valaha is volt. Lyukat kezdtek ásni, azzal a szándékkal, hogy egy új esővíz kutat készítenek; ugyanis a helység vízhiányban szenvedett. Az apa csákánnyal felbontotta és fia, akinél egy könnyű ásó volt, elhordta a földet, mely olyan száraz és poros volt, mint a liszt.

Estefelé, mikor már-már abbahagyták a munkát, Simon csákánya repedt és különös hangot hallatott; mintha egy égett agyagvázába ütközött volna. Simon lehajolt, hogy keresztül-kasul turkálja kezével a felásott földet. Egy vastag és hasas amforát emelt ki a földből. Súlyosabb volt, mintha tömör bronzból volna. Ásójával összezúzta a korsó szűk nyakát és szemük előtt rengeteg arany csillogott vidáman. A nagy halom arany, miután oly hosszú ideig volt eltemetve, ragyogott a boldogságtól, hogy ismét megtalálta testvérét, a napot. Simon soha nem látott még ilyen régi pénzeket; közöttük vas-kos aranygyűrűk, tömör nyakláncok, finom aranykarikák, pecsétnyomók, csatok heverésztek. Talán valami gazdag ember rejtette el itt félelmében a kincset, Joachim király idejében, amikor az asszírok Jeruzsálemet ostromolták.

Simon reszkető kézzel szedte össze az ékszereket és a pénzt egy rossz takaróba, melyet magával hordott a pihenés óráira, elásta az amforát és sürgősen tanáccsal látta el fiát, hogy senkinek se szóljon a talált kincsről és sietve Jeruzsálem felé vette útját. Feleségét behívta a hálószobába és megmutatta földjük legújabb és szinte hihetetlen hozadékát.

Mikál, aki haragosabb, de egyben gondolkozásra hajlamosabb volt férjénél, töprengeni kezdett, hogy ez a hallatlan szerencse, — sőt a csoda még inkább, mint a szerencse, — nem lehet természetes és véletlen és egy nem emberi, hanem emberfölötti hatalomnak az akaratát nyilatkoztatja ki. Egyébként ő sem tudott számot adni a dolgok mikéntjéről és hogyanjáról. Csak azt vette észre, hogy ezekhez az egyedülálló tettekhez Simon jelenléte és befolyása szükséges. Mikálnak, személyesen, semmi része nem volt benne. Simon anélkül, hogy kinyitotta volna a száját, lecsillapította haragját; Simon gyógyította meg fiúkat, Simonhoz jött Elíezer és Simonnak ötlött az eszébe, hogy azon a bizonyos helyen kutat ásson, ott, ahol a kincs el volt rejtve. Egy Isten védte és segítette Simont; és mindez azért van, — gondolta az asszony, — mert Simon néhány Istennek tetsző tettet valósított meg. De vajjon mit? Mikál dolgos és kedves embernek tartotta férjét, de nem volt valami jó véleménnyel sem okosságáról, sem hitéről.

Simon jó zsidó volt, de nem gyakorolta nagyobb mértékben az irgalmasságot, mint a törvény általános megtartói. Csak magának élt és nem is vágyott, nem is volt alkalma, hogy a testvéri jótékonyság cselekedeteit gyakorolja.

Mindennek ellenére, Mikál többször faggatta az urát, arra törekedve, hogy kiszedje belőle azt a titkot, melyre Simon vagy nem emlékezett, vagy amit nem akart megmondani. Mindamellett, — minden fáradozása ellenére, mellyel arra adta magát, hogy megvilágosítsa a titkot, — csak egy dolgot sikerült megtudnia: tudniillik, hogy Simon péntek reggel egy halálraítélt keresztjét vitte a vállán. De minthogy nem jószántából tette, — minden áron ki akarta vonni magát az alól a nem kívánatos munka alól, — hanem csak a római katonák parancsára, ezzel nem érdemelhette ki férje a csodálatos kegyek sorozatát. Mikál okos asszony volt, nem fürkészte tovább a titkot.

Ha Isten pártfogol és szeret minket, gondolta magában, Isten tudja, hogy mit cselekszik és indítékait senki sem találhatja ki. Ami minket illet, nekünk csak egy kötelességünk van: dicséernünk Istent és hálát adnunk az Atyának.

Simon otthon rejtette el a kincsét, és nehogy figyelmessé tegye az embereket, továbbra is úgy élt, mint azelőtt. Egy nap, amikor egyedül dolgozott földjén — húsvét után két hónappal lehetett, — két mozdulatlan árnyat vett észre maga mellett. Felemelte fejét: egy asszony és egy férfi állott előtte.

Az asszony nem volt már fiatal, de látni lehetett, hogy valaha szép volt, áttetsző szépségű, tiszta és megtisztító; ilyen szépséget inkább csak látomásainkban láthatunk, mint a földi lányok arcán. Mintha átszellemült volna a fájdalomtól, mely egyeseknél az élet értelme, és amely kedvesebben és biztosabban világítja meg lényét, mint a boldogság. Tökéletes vonásait elhomályosította ugyan, de nem csúfította el ez a nemes szomorúság, nagy fekete szemét fátyolossá tette, de nem oltotta ki tüzét ez a csendes reménytelenség.

A férfi igen fiatal volt, de arcának anyyali mélabúja komollyá tette, szinte szertartásossá.

Simon meglepetve nézte őket, a barázdában állva, és anyyira megzavarodott, hogy nem merte megkérdezni, mit akar tőle ez a két idegen. A fiatalember megszólalt:

— Te vagy az, akit cirenei Simonnak hívnak?

— Én vagyok.

— Hát te vagy az az ember, akit húsvét vigiliáján felszólitottak, hogy a názáreti Jézus keresztjét vigyed?

Simon egy pillanatra gondolkozott mielőtt válaszolt volna, majd gyanakvó félénkségében a következőket mondotta:

— Nem tudom, hogy milyen keresztől beszélsz, én nem vittem semmiféle keresztet. Azon a napon a földemen dolgoztam és nem láttam senkit.

— De, amikor Jeruzsálemben visszatértél, nem találkoztál egy kis csoporttal, mely a Golgotára ment fel?

— Már mondtam néked, hogy nem találkoztam senkivel. Különben is nem emlékszem semmire.

— Én nem is hallottál még a Messiásról, a Jézusról, aki meghalt a kereszten?

— A földemen töltöm napjaimat és csak a saját bajaimmal törődöm. Nem érdekel, hogy mi történik a világban és mit mondanak az emberek. Én még sohasem hallottam arról a Jézusról, akiről az imént szóltál.

Akkor az Asszony vette át a beszéd fonalát:

— Simon, Simon emlékezz csak vissza, ne hazudjál, ne félj. Ez a Jézus az én fiam volt, és azért jött, hogy megmentessen téged is. Ha te segítettél neki azon a szörnyű napon a kereszti cipelésében, ő nem fog sohasem elfeledni és hálájának bizonyosságát adja majd, ha ugyan már nem tette. Két barátunk, aki az elítéltek mögött haladt, felismert téged és megmondta nevedet. Miért akarod eltitkolni az igazságot? Nem azért jöttünk, hogy bajt okozzunk neked. Azért vagyok itt, hogy köszönetet mondjak néked és hogy megcsókoljam segítő kezedet. Miért félsz hát oly nagyon?

Simon lesütött szemmel hallgatott, mert a fájdalmas Anya átható pillantását nem tudta elviselni. Ha a szemébe nézett volna, nem tudott volna ellentmondani. De ő elkerülte tekintetét. Paraszti bizalmatlanságában szégyelte volna bevallani, hogy hazudott.

— Nem, nem én voltam. Összetévesztettek valakivel. Én nem vittem a keresztet és nem tudok semmit a ti Jézustokról.

— Pirulok és reszketek érted Simon, — vette á a szót a fiatal János. — Nem tudod, hogy mit beszélsz, nem tudod, hogy mit utasítasz vissza. Te vitted egyikét annak a tehernek, mely Isten Fiának a vállát nyomta és te szégyeled azt. Gondolkozz csak Simon, igyekezz visszaemlékezni. Ne tagadd le életed legszebb óráját.

Simon ismét ázni kezdett, lehorgasztott fejjel és nem válaszolt. A két fájdalmas árnyék néhány pillanatig még a félnk és hallgatag ember mellett időzött, majd csendben eltűnt.

A cirenei most visszagondolt a csodákra, melyek a keresztfeszítés napjától történtek és melyek megmentették őt. Már majdnem megbánta hazug válaszát, hogy kezdetben a felelősségtől való gyáva félelmét engedte eluralkodni magán. De most már nem lehetett visszakozni és jóvátenni hibáit.

Otthon nem említette meg feleségének ezt a beszélgetést, mert attól félt, hogy szemrehányást tesz neki ezért a gyáva alakoskodásáért. Néhány nap múlva egy ismeretlen ember megállította az uccán és ugyanazokat a kérdéseket tette föl, mint János. Simon ezúttal is tagadott és mindig tagadott, valahányszor Jézus tanítványai vagy ellenségei arról a napról vagy a keresztről kérdezősködtek.

Végül is Simon, vagy mert hajtotta a vágy, hogy talált kincsét békében élvezhesse, vagy mert únta, hogy mindig ha-

zugságokat kell elismételnie, ha a kíváncsiskodókat távol akarja magától tartani, elhatározta, hogy elköltözik Jeruzsálemből. Titokban rudakba olvasztotta aranyát, eladta földjét és házát, majd feleségével és két gyermekével a császárság fővárosába utazott.

III.

Rómában Simon új életet kezdett; a földművesből bankár lett. Simon óvatosan gazdálkodott és így néhány év alatt megsokszorozta talált kincsét. Hogy gazdag lett, emelt fővel járt és megkérgesedett a szíve. Inkább otthon érezte magát a *Di-aspóra* zsidóinak zajos társaságában, mint a Templom városában. A zsinagógában az egyik tiszteletre legméltóbb helyen ült.

Egyébként családjának világnézete is megváltozott. Egy bizonyos tarsusi Pál tüzes beszéde annyira felizgatta Mikált, hogy tüstént megkeresztelkedett. Sándor és Rufus, a két nemeslelkű ifjú követte anyja példáját és így Simon háza egyike lett azoknak a helyiségeknek, hol a keresztények a leggyakrabban összegyűltek.

A cirenei, mivel gyanakvó természetű volt, meg aztán kissé maradi is, nem akart belépni az új szektába és több ízben visszautasította a keresztséget. Mikál, aki egészen gyönge asszony lett, fájlalta ugyan, de azért tűrte férje makacságát. Egyébként Simon nem idegenkedett az új vallástól és részben szükségből, részben hajlamból gyakrabban társalkodott a keresztényekkel, mint a Templomhoz hű maradók zsidókkal.

Akkoriban ismét fölvetődött a szenvedés története. Azok a keresztény testvérek, akik hébe-korba Jeruzsálemből jöttek, Rómában is terjesztették azt a hírt, hogy a cirenei bizonyos mértékben részese volt Jézus szenvedéseinek. Némelyek az újonnan beavatottak közül, égtek a vágytól, hogy ismeretlen körülményeket tudjanak meg egy szemtanútól és ezért zaklatni kezdték Simont. Kérték, hogy meséljen el mindent: mit cselekedett Jézus? Milyen szavak hagyták el ajkát, amikor verejtékezve vánszorgott a vérével áztatott Fájdalmas úton?

Simon kezdetben el akart rejtőzni, de végül is nem volt annyi ereje, hogy tagadjon. Észrevette, hogy a keresztények mindennap növekszenek számban és jelentőségben; hogy a farizeus tudósok, mint Pál, nem szégyeltek az új Isten apostolai lenni; meg aztán arra is gondolt, hogy azok, akiket a legjobban szeret: felesége és fiai, szintén hívei a zsenge Egyháznak.

Beszélni kezdett tehát, mesélt és mintahogy történni szokott, ha észrevesszük, hogy mohón lesik minden szavunkat, hozzá költött és képzeletére bízta magát. A hívők közül sokan egyenesen azért keresték fel a cireneit, hogy tőle magától

hallják annak a bizonyos napnak a történetét. És ő, aki azelőtt oly csökönnyös volt, lassanként kedvét lelta a mesélésben. A hiúság úrrá lett hajdani félelmén és ha évekkal azelőtt azért füllentett, nehogy rossz hírbe keveredjék, most azért hazudott, mert inyére volt a henegegs.

Azt is megerősítette, hogy önként ajánlkozott a katonának, önként cipelte Krisztus keresztjét. Nem parancsra tette; a szájalom érzése indította arra, hogy segítsen egy halálraítélt emberen, aki a gyengeségtől összeroskadt. Hozzáfűzte, hogy Krisztus végtelen hálával nézett a szemébe és miután megérkeztek a Golgotára, így szólt:

— Menj Simon. Én megbocsátom minden bűnödöt.

És elmondta, hogyan tartotta meg Jézus kegyes ígését, a csodákat, melyek attól kezdve elűzték házatól a halál és a szegénység árnyait. Leírta Dávid fiának arcvonásait az utolsó ráncig, meg a sirató asszonyokat is, akik a keresztrefeszítés helyéig követték.

A cirenei anélkül, hogy megkeresztelkedett volna, a római Egyház egyik legjelentősebbje lett; egy tanú — mondták, — aki végül mégis csak elfogadja az igaz hitet és Krisztus szenvedéseit.

Több boldog és csendes évet töltött el így Simon, egészen az első kegyetlenebb keresztényüldözésig. Cirenei Simon és övéi az elsők között voltak, akiket tömlőcbe vetettek.

A szerencsétlen hiába kiabálta torkaszakadtából, hiába esküdözött, hogy ő nem keresztény, senkisé hitte el. Felesége, fiai, barátai keresztények voltak; háza a keresztények találkozóhelye volt; ő maga széltében-hosszában mesélte, hogy vitte Krisztus keresztjét. Minden körülmény ellene szólott és semmiképpen nem akarták életben hagyni.

Egy este — már megunták vad üvöltözéseit, — a szerencsétlen cirenei Simont, mint keresztényt, felakasztották egy szurokkal bekent keresztre. Úgy égették el, mint egy fáklyát, hogy megvilágítsa Néro kertjeit...

Végh György fordítása.